

1. Tétel. Legyenek a, b, n egész számok, $n > 1$. Ekkor az $ax \equiv b \pmod n$ megoldható $\iff (a, n) \mid b$. Ez esetben pontosan (a, n) darab inkongruens megoldás van mod n .

Bizonyítás. Definíció szerint

$$ax \equiv b \pmod n \iff ax + ny = b.$$

Szükséges feltétel: Mivel (a, n) osztja a bal oldalt, osztja a jobb oldalt is, azaz $(a, n) \mid b$.

Elégséges feltétel: A bővített euklideszi algoritmus szerint létezik olyan \hat{x}, \hat{y} , hogy

$$a\hat{x} + n\hat{y} = (a, n).$$

Beszorozva $b/(a, n)$ -el kapjuk:

$$\frac{b}{(a, n)} \cdot \hat{x} \cdot a + \frac{b}{(a, n)} \cdot \hat{y} \cdot n = \frac{b}{(a, n)} \cdot (a, n) = b,$$

azaz

$$x \equiv \frac{b}{(a, n)} \hat{x} \pmod n.$$

Jegyezzük meg, hogy ez egy megoldás modulo n , tehát nem csak x , hanem $\{x + kn : k \in \mathbb{Z}\}$ is megoldások.

Megoldások száma, speciális eset: Először megmutatjuk, hogy ha $(a, n) = 1$, akkor egy megoldás van modulo n (azaz, ha x_1, x_2 két megoldás, akkor $x_1 \equiv x_2 \pmod n$).

Tegyük fel tehát, hogy $(a, n) = 1$ és legyen (x_1, y_1) és (x_2, y_2) két megoldása az $ax + ny = b$ egyenletnek. Ekkor

$$\begin{aligned} ax_1 + ny_1 &= b \\ ax_2 + ny_2 &= b \end{aligned} \implies ax_1 + ny_1 = ax_2 + ny_2 \implies a(x_1 - x_2) = n(y_2 - y_1).$$

Azaz $n \mid a(x_1 - x_2)$. Mivel $(a, n) = 1$, ezért $n \mid x_1 - x_2$, tehát $x_1 \equiv x_2 \pmod n$.

Megoldások száma, általános eset: Az általános esetben legyen $d = (a, n)$. Az általános esetet visszavezetjük a korábbi speciális esetre (mikor az együttható és a modulus relatív prímek voltak.) Legyen

$$a' = a/d, \quad b' = b/d, \quad n' = n/d$$

és tekintsük az

$$a'x \equiv b' \pmod{n'}$$

kongruenciát. Itt x pontosan akkor megoldás, ha x megoldása az eredeti $ax \equiv b \pmod n$ kongruenciának.

A speciális eset miatt tudjuk, hogy mivel $(a', n') = 1$, ezért ennek egyértelmű megoldása van modulo n' , azaz az $\{x_0 + kn' : k \in \mathbb{Z}\}$ az összes megoldás. A korábbi megjegyzés szerint ezek lesznek az eredeti kongruencia megoldásai is. Ezek között keressük a *lényegesen különböző* megoldásokat, azaz melyek *különböznek* modulo n . Két ilyen megoldás azonos egymással modulo n , azaz

$$x_0 + k_1n' \equiv x_0 + k_2n' \pmod n,$$

ha

$$n \mid (k_1 - k_2)n'.$$

Mivel $n = d \cdot n'$, ezért ez pontosan akkor teljesül, ha $d \mid k_1 - k_2$. Tehát a *különböző* megoldások modulo n a következők:

$$x_0 + kn' : k = 0, 1, \dots, d-1.$$

□

Összefoglalva:

Tekintsük az $ax \equiv b \pmod n$ kongruenciát.

1. A *bővített euklideszi algoritmus* segítségével számoljuk ki az \hat{x}, \hat{y} egészeket és az (a, n) legnagyobb közös osztót, melyre

$$a\hat{x} + n\hat{y} = (a, n).$$

2. Ha $(a, n) \nmid b$, akkor nincs megoldás.
3. Ha $(a, n) \mid b$, akkor (a, n) megoldás van modulo n , és ezek:

$$x_k = \frac{b}{(a, n)}\hat{x} + k \cdot \frac{n}{(a, n)} : \quad k = 0, 1, \dots, (a, n) - 1.$$

Példa: Oldjuk meg a $21x \equiv 14 \pmod{35}$ kongruenciát!

- A *bővített euklideszi algoritmus* segítségével kiszámoljuk az \hat{x}, \hat{y} egészeket és a $(21, 35)$ legnagyobb közös osztót, melyre

$$21\hat{x} + 35\hat{y} = (21, 35).$$

Nevezetesen a szokásos számolási szabályok szerint (mivel a későbbiekben nem használjuk az \hat{y} -t, ezt nem tüntetjük fel a táblázatban):

i	q_i	r_i	\hat{x}_i
-1	-	21	1
0	-	35	0
1	0	21	1
2	1	14	-1
3	1	7	2
4	2	0	-

- Ekkor $(21, 35) = 7$ és mivel $7 \mid 14$, így van megoldás.
- A *lényegesen* különböző megoldások száma $(21, 35) = 7$. Mivel $\hat{x} = 2$, ezek a következők:

$$x_k = \frac{14}{7} \cdot 2 + k \cdot \frac{35}{7} = 4 + 5k : \quad k = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6.$$